

D E C I Z I E

26 februarie 2014

mun. Chișinău

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Valentina Clevadi
Iuliana Oprea
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Covali Iuri,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vrabii Vergil împotriva lui
Covali Iuri cu privire la repararea prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 18 iunie 2013, prin care a fost admis
apelul declarat de către Vrabii Vergil, casată hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun.
Chișinău din 03 septembrie 2012, și emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost
admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La 01 aprilie 2009, Vrabii Vergil a depus cerere de chemare în judecată împotriva
lui Covali Iuri cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a reclamantul a indicat că în luna mai 2007, a ajuns la o
înțelegere cu Covali Iuri de a procura un autocamion.

Susține că la 13 mai 2007, împreună cu Covali Iuri s-au deplasat în mun.
Chișinău unde au procurat autocamionul de model „Mercedes 312D”, anul fabricării
1999.

Menționează că de autocamion avea nevoie însăși el, însă dat fiind faptul că nu
avea suma de bani necesară, prețul autocamionului în mărime de 11800 euro a fost
achitat de către Covali Iuri.

Indică că inițial autocamionul a fost înregistrat pe numele lui Covali Iuri, ca
ulterior, după restituirea sumei de bani achitată de Covali Iuri pentru procurarea
autocamionului, acesta să fie trecut în proprietatea sa, totodată, pentru a-și avea
posibilitate de a circula cu autovehiculul menționat, la 15 mai 2007, cel din urmă a
eliberat un mandat pe numele său.

Afirmă că autocamionul a fost procurat pentru el, cu condiția răscumpărării
ulterioare a acestuia, iar în urma unei înțelegeri au convenit ca el să-i întoarcă datoria în
rate câte 500 euro lunar, începînd cu luna iunie 2007 pînă în luna mai 2010, datoria, care
împreună cu dobîndă constituie suma de 18 000 euro, respectiv după achitarea integrală
a datoriei se preconiza înmatricularea autocamionului pe numele său.

Mai invocă că la 01 iunie 2008, a fost întocmită o recipisă privind înțelegerea la care au ajuns referitor la autocamion, însă în luna iulie 2008, Covali Iuri, în mod abuziv a depozat autocamion persoanei terțe.

La fel, indică că s-a folosit de autocamion timp de 13 luni, achitând în beneficiul lui Covali Iuri lunar câte 500 euro, iar în total, i-a achitat suma de 6500 euro.

În afară de aceasta, invocă că pe perioada de folosință cu autocamionul, a efectuat lucrări de reparație a acestuia, cât și schimbul pieselor la acesta, pentru care a suportat cheltuieli în sumă de 3000 euro, cu toate acestea, Covali Iuri, la înstrăinarea autocamionului, nu i-a restituit sumă de 6500 euro, cât și suma de 3000 euro, suma care a fost necesară pentru reparația autocamionului și procurarea pieselor necesare.

Insistă că deși în recipisa din 01 iunie 2008, a fost indicat că autocamionul i-a fost dat în arendă, însă înțelegerea a fost că după achitare prețului acestuia, să devină proprietatea lui.

Solicită încasarea de la Covali Iuri în beneficiul său a sumei de 6500 euro achitată pentru autocamion, suma de 3000 euro, ce constituie cheltuieli suportate pentru reparația autocamionului și prejudiciul moral în mărime de 30000 lei.

Prin hotărîrea Judecătorei Rîșcani din 06 iunie 2011, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată și încasat din contul lui Vrabii Vergil în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 5055,3 lei.

La 25 iulie 2011, Covali Iuri a depus o cerere prin care a solicitat emiterea unei hotărîri suplimentare de încasare din contul lui Vrabii Vergil în beneficiul său a sumei de 2000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică.

Prin hotărîrea suplimentară a Judecătorei Rîșcani din 08 august 2011, cererea lui Covali Iuri a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 08 decembrie 2011, au fost admise apelul declarat de Vrabii Vergil și recursul declarat de Covali Iuri, casată hotărîrea primei instanțe și remisă pricina la rejudecare în prima instanță.

Prin hotărîrea Judecătorei Rîșcani din 03 septembrie 2012, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 18 iunie 2013, a fost admis apelul declarat de către Vrabii Vergil, casată hotărîrea primei instanțe și emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost admisă parțial și încasat de la Covali Iuri în beneficiul lui Vrabii Vergil suma de 6500 euro și cheltuielile de judecată în mărime de 2000 lei, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 22 octombrie 2013, Covali Iuri, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului, recurentul Covali Iuri a invocat că decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată din motivul că cauza a fost examinată în lipsa sa. Deși instanța de apel a invocat în decizie că a fost înștiințat legal, însă dînsul nu a primit la locul de trai nici o înștiințare.

Menționează că el lucrează peste hotarele țării și în legătură cu aceasta i-a încredințat avocatului său Terr Valeriu să-i reprezinte interesele pe cazul dat, însă nici el nu a fost înștiințat despre examinarea cauzei în instanța de apel.

Susține că decizia instanței de apel nu a primit-o nici el și nici reprezentantul său, iar despre existența acestei decizii a aflat la 12 octombrie 2013 de la executorul judecătoresc, motiv din care a depus cererea de recurs doar la data de 22 octombrie 2013.

Totodată, invocă că instanța de apel, dispunând admiterea acțiunii a aplicat eronat prevederile art. 1389 Cod civil, deoarece prin înțelegea avută cu Vrabii Vergil a fost prevăzut că în caz de încălcare a regulilor de achitare a costului autovehiculului, acesta va fi retras, respectiv, instanța de apel a trecut cu vederea faptul că în timpul folosirii automobilului timp de 13 luni, Vrabii Vergil urma să-i achite suma de 6500 euro, însă i-a achitat doar 3500 euro, mai mult că după întocmirea recipisei din 01 august 2008, Vrabii Vergil se eschiva de la obligațiunile sale, încercînd să înstrăineze microbuzul.

La fel, consideră că instanța de apel neîntemeiat a dispus și încasarea de la el în beneficiul lui Vrabie Vergil a sumei de 3000 euro pe care ultimul ar fi suportat-o pentru reparația microbuzului, deoarece intimatul nu a confirmat prin careva prove cheltuielile suportate în acest sens.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum atestă materialele cauzei, copia deciziei instanței de apel din 18 iunie 2013, a fost expediată în adresa recurentului la 08 iulie 2013, însă nu a fost recepționată de către destinatarul Covali Iuri din motiv aflării acestuia peste hotarele țării, fapt confirmat prin scrisoare cu aviz returnate instanței de apel (f.d. 156 vol.I), însă recurentul insistă că a făcut cunoștință cu decizia instanței de apel la 12 octombrie 2013, iar alte date care ar confirma contrar la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și au declarat recursul la 22 octombrie 2013 în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Înaintînd acțiunea în judecată împotriva lui Covali Iuri, Vrabii Vergil a solicitat încasarea de la Covali Iuri în beneficiul său a sumei de 6500 euro achitată pentru autocamion, suma de 3000 euro, ce constituie cheltuieli suportate pentru reparația autocamionului și prejudiciul moral în mărime de 30000 lei.

Judecînd pricina în cauză prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii și respingerii acesteia.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii și respingerii acesteia.

Judecînd apelul declarat de Vrabii Vergil, instanța de apel a găsit necesar de a admite apelul, a casa hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre cu privire la admiterea acțiunii parțial, dispunînd încasarea de la Covali Iuri în beneficiul lui Vrabii Vergil suma de 6500 euro și cheltuielile de judecată în mărime de 2000 lei, iar în rest respingînd acțiunea ca neîntemeiată.

În susținerea soluției date, instanța de apel, cu referire la prevederile art. 1389 alin.(1) Cod civil, a concluzionat că Covali Iuri este obligat de a restitui lui Vrabii Vergil ceea ce a dobîndit ca urmare a executării unei prestații de către cel din urmă și anume, sumele primite pentru automobil, după ce a luat automobilul în posesia și proprietatea sa.

Instanța de recurs conchide, însă, că o astfel de soluție rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele, mai mult că concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere unilaterală și arbitrară a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) CPC, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Iar, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, referindu-se doar la susținerile lui Vrabii Vergil și probele prezentate de el, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului sub toate aspectele, în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

În acest context se va remarca că admitând apelul și casând hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre cu privire la încasarea din contul lui Covali Iuri în beneficiul lui Vrabii Vergil suma de 6500 euro, instanța de apel a pus la baza deciziei recipisa, prezentată de Vrabii Vergil, din conținutul cărei se reflectă că la 01 iunie 2008, Covali Iuri a transmis în arendă lui Vrabii Vergil autocamionul de model „Mercedes 312D” pe un termen de până la 18 mai 2010, cu achitarea lunară a sumei de 500 euro. Totodată, prin aceeași recipisă fiind stabilit că în caz de neîndeplinire de către una din părți a obligațiunilor asumate acordul își va pierde puterea legală și precum că după expirarea termenului stabilit autocamionul va trece în proprietatea personală a lui Vrabii Vergil (f.d. 6, 176).

Cu toate acestea instanța de apel a constatat că între Vrabii Vergil și Covali Iuri a avut loc o înțelegere dea cumpăra un camion pentru Vrabii Vergil, însă pe banii lui Covali Iuri, cu condiția că intimatul va achita recurentului prețul autocamionului în rate, și anume a câte 500 euro lunar, iar după achitarea valorii integrale al automobilului acesta va trece în proprietatea personală a lui Vrabii Vergil.

Instanța de recurs consideră, însă, că această concluzie a instanței de apel este una pripită, bazată doar pe susținerile invocate de către Vrabii Vergil, fără a da o apreciere cuvenită invocărilor lui Covali Iuri, care a insistat că pe parcursul a 13 luni autocamionul procurat de el, s-a aflat în posesia și folosința lui Vrabii Vergil, respectiv, cel din urmă urmează să-i achite chiria pentru automobilul aflat în folosința lui temporară.

Instanța de recurs găsește drept neînțeleasă și lipsită de certitudine și concluzia instanței de apel precum că Covali Iuri este obligat de a restitui lui Vrabii Vergil ceea ce a dobândit ca urmare a executării unei prestații de către cel din urmă și anume, sumele primite pentru automobil, după ce a luat automobilul în posesia și proprietatea sa.

O astfel de concluzie este una contradictorie, deoarece pe de o parte instanța, deși constată că automobilul procurat de Covali Iuri în perioada mai 2007- iulie 2008 s-a aflat în posesia și folosința lui Vrabii Vergil, în final conchide, că sumele primite de Covali Iuri pentru automobilul menționat, urmează a fi restituite lui Vrabii Vergil, ca urmare a executării a unei prestații de către acesta, însă fără a lămuri complet și pe baza de dovezi soluția dată în acest sens, cum de altfel, nu a fost argumentată nici soluția în sensul încasării din contul lui Covali Iurie în beneficiul lui Vrabii Vergil a sumei de 6500 euro, precum și calculele din care rezultă această sumă.

În acest context, era necesar a fi dată o apreciere cuvenită recipiselor semnate între Covali Iuri și Vrabii Vergil, pe când împrejurările menționate au fost lăsate, fără apreciere de instanța de apel, pe când urmau a fi analizate în cumul cu alte probe materiale, întru judecarea justă a raportului juridic apărut în speță.

Astfel, la caz se constată că deși instanța de apel a admis formal apelul, aceasta nu a pătruns în esența litigiului apărut în speță, fapt ce indică la examinarea superficială a cauzei, cât și la aprecierea arbitrară a materialului probator în raport cu normele de drept relevante cazului.

În conexiunea celor relatate, se stabilește că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele importante în speță, respectiv instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de către Covali Iuri.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 18 iunie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vrabii Vergil împotriva lui Covali Iuri cu privire la repararea prejudiciului material și moral, cu restituirea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Bălți, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Iuliana Oprea

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva